

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1, 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopiśm nadest. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

GENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednozłotowy lub jego miejsce. Nadstano k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omniai o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI i ADMINISTRACJI CZESTOCHOWA—II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BRELIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 20 sierpnia:

Wschodni plac boju.

Grupa wojsk generała marszałka polnego v. Hindenburga:

Nad Berezczyna, na północ od Deczów, udaremniłono rosyjskie próby przeprawy się. Po obydwóch stronach lini Rudka—Cereszowice nad Słochodem trwa walka z wojskami nieprzyjacielskimi, które wtargnęły na brzeg zachodni.

W pełnym powodzenia kontrataku wzięliśmy 6 oficerów i 876 żołnierzy do niewoli oraz zdobyliśmy 6 mitraljez.

Na wschód od Kisielina wyparliśmy Rosjan z wysuniętego okopu.

Front generała jazdy Arcyksięcia Karola:

Na południe od Karpat nie wydarzyło się nic nowego.

W górach lasistych wojska nasze zajęły wyżynę Kréta, na południe od Żabi i odparły pod Magurą silne kontrataki nieprzyjaciela.

Zachodni plac boju.

Na północ od Sommy działalność bojowa ostabła nieco. Pod Owillers trwały walki z blizka aż do wieczora. Na północny zachód od Posieres i po obydwóch stronach lasu Foureaux odparto pojedyncze ataki angielskie. Według nadeszłych obecnie wiadomości, w natarciu dn. 18 sierpnia wzięły udział conajmniej 8 dywizje angielskie i 4 francuskie. Na prawym brzegu Mozy powtórzył wczoraj nieprzyjaciel swój atak w odcinku Thiaumont—Fleury. Wtargnął on do wsi Fleury, pozatem jednak został odparty.

Na północny zachód od fortu Thiaumont i w lesie Chapitre nieprzyjacielskie natarcia granatami ręcznymi nie miały powodzenia. Patrole angielskie pod Fromelles i na północny zachód od Lievin zostały odparte. Pod Leintrey wzięliśmy kilku jeńców.

Balkański plac boju.

Zdobyto Bikiłistę i Banice, na południe od jeziora Brespa. Na północ od jeziora Ostravoi wyparto serbską dywizję Driny z panujących wyżyn Dzematjeri i Meteria-Tepesi. Kontrataki odparto.

Naczelne dowództwo armii.

Sprawozdanie admiralioji niemieckiej.

Berlin. Urzędowo donoszą 20-go sierpnia:

W dniu 19 sierpnia nasze łodzie podwodne zniszczyły nieprzyjacielski przeciwtorpedowiec i miały krażownik. Inny mały krażownik oraz okręt linjowy zostały uderzeniem torpedy ciężko uszkodzone.

Szef sztabu Admiralioji marynarki.

Komunikat austriacki.

WIENEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 19 sierpnia:

Rosyjski plac boju.

Front gen. marsz. pol. Arcyksięcia Karola.

Na zachodzie od Mołdawii i na Bukowinie piechota honwedów i bataljony niemieckie wzięły szturmem gorąco bronione wzgórza Magura. Rosjanie pozostawili w rękach atakujących 600 jeńców i 2 karabiny maszynowe. Kontrataki rosyjskie załamały się.

Na zachodzie od Żabia po zwyciężonych walkach cofneliśmy wysunięte naprzód wojska ku tyłom Crna—Hory. Bezpośrednio na północnym zachodzie od Stanisławowa nasi strzelcy odparli natarcie rosyjskie.

Grupa wojsk gen. marsz. pol. von Hindenburga.

Pod Szelowem wojska nasze odparły atak rosyjski. Pod Tobołem nad Słochodem odparto natarcie przeciwnika, doprowadzone aż do naszych rowów. Nowy atak rosyjski trwa.

Włoski plac boju.

Dzień wczorajszy także i na froncie Pobrzeża minął dość spokojnie. Na przestrzeni Isonza, na północnym wschodzie od Plawy wojska nasze odcisnęły lewy brzeg rzeki ze słabych oddziałów nieprzyjacielskich, które się usadowiły pod Globną i Bitiofem przyczem wzięły około 50 jeńców.

Nocny atak Włochów na kawałek frontu na południu od doliny Wip-pach został gładko odparty.

Na froncie doliny Fleim akcja poprowadzona przeciwko poprzedniemu stanowisku nieprzyjaciela na południowym-wschodzie od Cima di Bouche przyniosła 60 jeńców i 2 przyrządy do rzucania granatów. Oddziały włoskie, które wieczorem ruszyły na stanowiska nasze na Monte Zebio, zostały odparto.

Albański plac boju.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hofer
Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, dnia 18 sierpnia:

Po południu:

Front zachodni.

Front kaukaski.

Sytuacja naogół nie uległa zmianie.

Morze Bałtyckie.

W nocy z 16 na 17 sierpnia eskadra hydroplanów rosyjski zaatakowała skutecznie nieprzyjacielską stację lotniczą około jeziora Andern. Rzucenie bomby wyrządziły widoczne spustoszenie, zniszczyły szopę lotniczą i wznieciły liczne pożary na pozostałym obszarze stacji lotniczej. Nasi lotnicy wrócili pomyślnie.

Przyszłość Polski kongresowej.

Pod powyższym tytułem zamieszcza „N. Fr. Presse” w ostatnim numerze artykuł, w którym powiada:

„Od przeszło roku wojska centralne mocarstw zajęły Królestwo Polskie. Od tego czasu nikt nie wątpił, że według ludzkich obliczeń, Polska jest dla Rosji stracona. Polska Rosjanom nie będzie, nie może być oddana. W Warszawie nie mogą Rosjanie panować. Historia nie może wstecz się poruszać. Zarówno interes mocarstw centralnych, jak interes mieszkańców Polski żąda, aby ten kraj nie stał się już nigdy rosyjskim...”

Ostatniun wysiłkiem Rosji wobec Polski było nowe jej rozerwanie. Na kilka lat przed wybuchem wojny Rosja podzieliła Polskę, wykrawując z niej ziemię Chełmską, aby tam łatwiej uporać się z tamtejszymi Polakami.

Przed takimi podziałami będzie Polska na przyszłość zabezpieczona; zwycięstwo mocarstw centralnych chroni ją przed nowem rozerwaniem. Polska kongresowa pozostanie niepodzielna całością.”

Walki na zachodzie.

LONDYN, 20/8. Osiągnięte przez Anglików w ciągu ostatniej nocy sukcesy zostały powiększone. W ciągu nocy nieprzyjaciel podejmował przeciwko stanowiskom naszym decydujące kontrataki, które zostały odparto, za wyjątkiem jednego punktu na skrajnym prawym skrzydle, gdzie nieprzyjacielowi powiodło się uzyskać nieco terenu; wszystkie kontrataki zostały odparto.

Sprawa Polski

w prasie niemieckiej.

Wśród wielu głosów w sprawie Polski zaskądają na uwagę wywody „Magdeburgische Zeitung”, która należy do stronnictwa narodoowo liberalnego. Dziennik pisze:

„Powrotu już niema. Niemcy i Austro-Węgry nie miały zamiaru wytyczać sprawy polskiej. Wytoczył ją wynik bitew. A teraz oczekuje ona swego rozwiązania. Niemcy i Austro-Węgry rozwijają ją.”

„Magd. Ztg.” streszcza te myśli w następujących wnioskach:

1. Administracja Polska w przyszłości będzie inna, niż rosyjska;
2. Polska w przyszłości powinna zabezpieczyć obadwa państwa centralne od napadu rosyjskiego.

Co za możliwości nasuwają się w celu spełnienia tych obydwóch ważnych wymagań?

Z gruba sformułowane — następujące trzy:

a) Podział Polski kongresowej pomiędzy państwa centralne, b) przyłączenie do jednego z nich, c) utworzenie wolnego państwa polskiego z tą rękojmnia, że ono uniemożliwi dostę do siebie wpływów rosyjskich.” „Magd. Ztg.” wypowiada się sta-

nowczo przeciwko przyłączeniu części Królestwa Polskiego do Prus Niemiec, które są i powinny zostać zamkniętym państwem narodowym.

Dalej omawia „Magd. Ztg.” możliwość przyłączenia do Austrii, co jednak posiadałoby niedogodności „tryjalizmu”, lub też nawet „quadrilizmu” „ze szkodą dla zdrowia” mocarstwa naddunajskiego.

„Magd. Ztg.” dochodzi potem do wniosku, że we wspólnym interesie Niemiec i monarchji Habsburskiej możliwym do zrealizowania jest tylko trzecie rozwiązanie—Polska administrowana samodzielnie.

Zatopienie łodzi podwodnej.

BAZYLEA 20 | 8. Z Kopenhagi donoszą do „Basler Nachrichten”, że krążownik szwedzki zatopił we czwartek rano niemiecką łódź podwodną między Stokholmem a Skargardem.

„Lokal Anzeiger” dodaje co następuje: „Jak się dowiadujemy ze źródła kompetentnego, nie może tu być mowy o niemieckiej łodzi podwodnej. Ponieważ trzeba odrzucić przypuszczenie, iżby krążownik szwedzki zatopił również szwedzką łódź podwodną, mniemać należy, że o ile wiadomość się sprawdzi, mowa tu może być jedynie o łodzi rosyjskiej lub angielskiej”.

Zgon Taka Jonesou.

BUKARESZT, 20 | 8. Redaktor naczelny dziennika „La Rumanie”, Take Jonescu, jeden z najgłośniejszych agitatorów na rzecz wystąpienia Rumunii po stronie koalicji, zmarł nagle na aneurizm serca.

Walki w Afryce.

BERNO, 20 | 8. Z Paryża donoszą: „Temps” dowiaduje się z Lizbony, iż rząd portugalski przygotowuje nową wyprawę przeciw niemieckiej Afryce wschodniej.

Więści z Legionów.

„Dziennik Narodowy” z d 15 bm. donosi:

Komenda Legionów Polskich otrzymała od pułk. Minkiewicza kartkę z datą 28 lipca wysłaną z Rosji. Kartka ta brzmi:

„Dnia 6 lipca około godziny 6 ej wieczorem, przy odwróceniu ostatnich moich oddziałów, podczas walk straż tylnych, zostałem otoczony przez przeważające siły rosyjskie i odcięty. Jestem w niewoli rosyjskiej wraz z dr. Grossem, adiutantem pułku Fijałkowskim, porucznikiem Bardlem i chorążym (tu brak nazwiska w depeszy). Jesteśmy obecnie w drodze. Cel podróży nieznany.”

Stuermer w kwaterze głównej.

STOKHOLM, 20 | 8. Z Petersburga donoszą, że prezes ministrów, Stuermer, ponownie udał się do głównej kwatery w celu omówienia ważnych spraw.

Z Warszawy.

Handel obrazami.

W ostatnich czasach wzmożł się znacznie w Warszawie popyt na obrazy malarzy miejscowych, a miarą tego ruchu zwiększonego jest Tow. Zachęty sztuk pięknych, którego obroty podniosły się ostatnio znacznie. Oczywiście, najbardziej poszukiwane są obrazy o tematach, mających łączność ze współczesną epopeją wojenną.

Z Rady Miejskiej.

We czwartek odbyło się plenarne posiedzenie Rady Miejskiej stoł. m. Warszawy, na którym między innymi—według sprawozdania „Kurjera Warszawskiego”—prezes Brudziński zawiadomił Radę, że w piśmie żargonowym „Moment”, wydawanym przez

przedstawiciela żydowskiej grupy ludowej, radnego Prituckija, ukazał się artykuł, w wysokim stopniu uwielający godności całej Rady Miejskiej.

Treść tego artykułu prezes Brudziński odczytał w dosłownym przekładzie. Artykuł wspomniany omawia w sposób beceremonjalny stanowisko Rady Miejskiej, wyrażone w deklaracji zbiorowej na pierwszym zebraniu inauguracyjnym, w sprawie żydowskiej i insynuuje radzie takie tendencje, która ujawniła już wielokrotnie w stosunku do żydów prasa rosyjska tego pokroju, jak „Russkoje znamia” i in.

— P. Prituckij — oświadcza prezes Brudziński—już raz obraził naszą godność narodową, gdy cała Rada Miejska na zebraniu inauguracyjnym wznosiła okrzyki na cześć Niepodległości Polski. P. Prituckij i jego grupa nie uważali wówczas za właściwe powstać ze swych miejsc. Dziś dopuszcza się znowu obrazy całej Rady Miejskiej. Komunikując Radzie o tym przykrym fakcie, uważam za obowiązek oświadczyć, że jeśli tego rodzaju niedopuszczalne incydenty p. Prituckija się powtórzą, będą zmuszony zastosować odpowiednio przepisy ordynacji Rady Miejskiej w celu wyłączenia p. Prituckija z Rady Miejskiej.”

Oświadczenie to Rada przyjęła rzeszistymi oklaskami.

Kryzys kawiarniany.

Z powodu podrożenia kawy, mleka, ciastek itd., ilość konsumentów w kawiarniach zmniejszyła się do tego stopnia, że większość z nich zagrożoną jest zupełnym bankrutstwem. Już obecnie rozpoczynają się likwidacja niektórych zakładów kawiarnianych nawet w ruchliwszych punktach miasta.

Koniec sezonu.

Z powodu znacznego niedoboru finansowego, ogrody „Bagateli” i „Doliny szwajcarskiej”, zostaną zamknięte wcześniej, niż co roku, a więc, 1 września. Właściciel przedsiębiorstwa w Bagateli stracił na swej imprezie do 20 tysięcy rubli, a zarząd miasta dołoży do Doliny... dwa razy tyle!

Z Sosnowca.

W sprawie węgla.

Przypominamy, że już teraz należy poczynić starania w celu zapotrzenia się na zimę w węgiel kamienny, gdyż późniejszemu temu mogą być nieuwzględniane, wobec zapotrzebowań węgla dla armji i administracji.

Z Dąbrowy.

Wyjazd ks. prałata Augustyniaka.

Długoletni proboszcz parafji dąbrowskiej i zarazem prałat domowy Ojca Św., ks. Grzegorz Augustynik, przez dłuższy czas z polecenia Stolicy Apostolskiej pełnił zastępczo obowiązki zwierzchnicze nad większą częścią diecezji kieleckiej, podzielennej w swoim czasie linią bojową nad Nidą, który został przed sześcioma miesiącami za nieodmówienie gościnności ks. biskupowi Wł. Bandurskiemu, zawieszony w czynnościach proboszcza przez kielecką władzę biskupią, przenosi się w najbliższą sobotę na skutek starań do diecezji Kujawsko-Kaliskiej na stanowisko infułackiego proboszcza do miasta powiatowego Łaska.

Ks. Augustynik jest wzorem prawdziwego patrioty i kapłana polskiego. Zawsze służył z narażeniem swej kariery hierarchicznej sprawie narodu polskiego i kościoła, wiążąc te

dwa pierwiastki duchowe w harmonijną całość, co zaledwie wśród rzadziej duchowieństwa można dostrzedza w słabym bardzo stopniu.

Ks. prałat jest autorem kilkunastu broszur religijno-patriotycznych, a w jednej z ostatnich wyjaśnił przeprowadnie ks. Andrzeja Boboli, tyranizowanego przez moskali, a dotyczącej odbudowania Polski.

Legjony Polskie ks. Augustynik nazwał wskrzeszeniem śpiącego wojska Królowej Jadwigi.

Przewielebnemu prałatowi na nowym stanowisku życzyć należy powodzenia w zbożnej pracy dla tyłoma nieszczęściami znękanego Ojczyzny.—

KRONIKA

Przyjazd biskupa.

Zapowiedziany na niedzielę 20 go sierpnia i oczekiwany o g. 6 m. 58 rano przyjazd J. E. ks. biskupa Bandurskiego wskutek przyczyn nieprzewidzianych nie doszedł do skutku.—Liczne osoby, zebrane dla powitania jego ekscelencji mimo deszczu przed dworcem, rozeszły się z zalem do domów.

Z niedzielni.

Po kilku dniach wyjątkowo pięknych i pełnych słońca niedziela ostatnia była od rana niemal do wieczora dżdżysta. Była pora, że całymi godzinami padał deszcz ulewny, to też nie dziw, że ruch na ulicach był minimalny, w parkach było pusto, w alejach błotno, na boisku cicho, bo i zapowiedzianie ćwiczenia odbyć się nie mogły. Zaledwie pod wieczór jako tako się wypogodziło i ludzie wypełzili z domów, by omijając błotne kałuże użyć nieco spaceru.

Oziesiejszy zjazd delegatów R. O.

Jak już pisaliśmy na dziesiąt 22 sierpnia zapowiedziany jest zjazd prezesa i delegatów poszczególnych R. O. miejscowych.

Pozątek obrad o godz. 10 rano w lokalu biura R. O. Okr. częst. ul. Piękna 4 parter.

Zjazd ten zwolany jest celem poinformowania się wzajemnego członków zarządów R. O. i zapoznania się z działalnością ich na prowincji.

Dzisiejsze zapisy dzieci w szkołach T. O. S.

Przypominamy, że dziś we wtorek i jutro we środę, od 10 rano do 12 w poł. i od 3 do 4 po poł., w lokalach szkół: p. Jezierskiego, ul. Krakowska 24 i p. Brzankowskiej — ul. św. Barbary 36, odbywać się będą zapisy dziatwy do szkół T. O. S., które w zeszłym roku do nich uczęszczały. Dzieci przyjmowane będą do wszystkich czterech oddziałów.

Również, wzorem roku zeszłego, otwarty będzie przy ul. Krakowskiej 24 oddział wyższy—5, do której przyjmowani będą chłopcy i dziewczęta, posiadający świadectwa z ukończenia szkoły elementarnej lub na zasadzie egzaminu.

Z zebrania Pracy Społecznej

Rozpoczętym w sobotę 19 bm. w lokalu Tow. Kredytowego m. Częstochowy około godz. 5 po poł. obradom przewodniczył dr. J. Marczewski, wraz z którymi za prezydjalnym stołem zasiadli pp. J. Dreszer i H. Markusfeld tudzież trzymający pióro p. Ant. Januszewski. Pożatem obecnych było jeszcze 10-ciu członków, którzy w toku ożywionej, jednak ściśle rzeczowej dyskusji obradowali nad sposobami zarządzenia krytycznemu stanowi rzeczy wywołanemu przez obecne warunki w Tow. Kredytowym. Chodziło o rozstrzygnięcie kwestji,

jak mają się zachować władze T-wa względem stowarzyszonych nieplacących rat.

Sprawa ta wywołała już wiadomą polemikę na szpaltach pism, była też przedmiotem żywych starć na zebraniach wyborczych reprezentantów dwóch grup, mianowicie III ej i II-iej.

Na zebraniu sobotnim przedewszystkiem p. Dreszer wyjaśniał obszernie warunki prawne, w jakich znajduje się T-wo, które nie przedsięwzięte we właściwym terminie kroków egzekucyjnych, może utracić do nich prawo i w konsekwencji narazić się na bankructwo.

Po wyczerpującej dyskusji, w której niejednokrotnie przyjmowali udział pp. Dreszer, I. Tomczyk, M. Paciorkowski, dr. St. Nowak, E. Romanowicz, F. Szaniawski, dr. J. Marczewski i in. zebranie uchwaliło wniesić do władz Tow. Kredytowego m. Częstochowy następującą propozycję: Towarzystwo ma postępować:

1. Z całą bezwzględnością, stosując rygor subhasty do tych dłużników, o których „ad hoc” wyłoniona w myśl projektu p. Dreszera komisja orzecze, że raty płacić mogą,

2. Zaległe raty, o ile to będzie możliwe, zaliczyć jako dodatkową pożyczkę tym, którzy prócz długu Tow. nie mają żadnych innych długów hipotecznych,

3. Tym, którzy mają innych wierzycieli prócz Towarzystwa, zaliczyć raty zaległe, jako dodatkową pożyczkę o tyle, o ile zgodzą się na to wszyscy inni bez wyjątku wierzyciele,

4. W stosunku do tych, którym już przed wojną groziło wystawienie na licytację i których już nie uratować nie może, zastosować rygor subhasty. To samo zastosować do tych, którym wierzyciele po Towarzystwie (punkt 3) odmawiają swej zgody i których uratować od subhasty T-wo nie ma możliwości z racji prawnych następstw,

5. Zaproponować T-wu, aby poczyniło ulgi tym właścicielom nieruchomości, którzy w terminie prawnym wniosą raty sierpniową 1914 r. i lutową 1915 r., bez wymagania od nich wpłacenia wszystkich rat zaległych, jak to było pisane w odezwie T-wa do dłużników.

Pozatem omawiano w formie poufnej sprawy podatków itd. wreszcie po godzinie 7 wieczorem posiedzenie zakończono.

Z wydziału hipotecznego.

W tych dniach dokonano zatwierdzenia pierwszego w czasie obecnej wojny aktu założenia nowej księgi hipotecznej na dwie parcele gruntu w Częstochowie przy ulicy Ciemnej, nabyte przez małżonków Hoffmann od małżonków Badora i od Józefa Szwakopfa.

Z zebrania Macierzy.

W niedzielę 20 sierpnia o godz. 4 po poł. zagał zebranie członków Częstochońskiego Koła Tow. Polskiej Macierzy Szkolnej w sali „Straży Ogniowej” dyr. J. Rutkowski, powołując na przewodniczącego obradom dyr. W. Płodowskiego, który do stołu prezydjalnego zaprosił pp. dr. K. Okuszkę, Piekarskiego i na sekretarza p. Ad. Plebana.

Po zaakceptowaniu odczytanego przez p. J. Pröffera protokołu poprzedniego zebrania organizacyjnego z dnia 9 czerwca b. r. dyr. J. Rutkowski zdał szczegółowe sprawozdanie z działalności tymczasowego Zarządu w ciągu ubiegłych dwóch miesięcy

oraz z czynności Komisji dochodów niestałych, złożył podziękowania prasie miejscowej, która popierała usiłowania Koła, tudzież Centralnemu Komitetowi Żywnościowemu, który ofiarował Macierzy rb. 500. Mówca nadmieniał, że projektowane jest urządzenie „Dnia Macierzy”, które przekazane zostaje przyszłemu zarządowi. Najważniejsze zadania obecnie są: utworzenie Seminarjum Nauczycielskiego, Uniwersytetu Ludowego, oraz biblioteki i czytalni robotniczej w okolicy ul. Stradomskiej, szczególnie to ostatnie, zwłaszcza, że inicjatywa odrodzenia Koła Macierzy w Częstochowie wyszła ze sfer robotniczych. Nadto, ważną jest sprawa uregulowania stosunku do Tow. Oświaty Ludowej. Mówca kończy życzeniem, by następny Zarząd pracował pożytecznie i owocnie ku chwale Polski

Następnie rejent St. Biernacki odczytał sprawozdanie kasowe. Koło liczy już 240 członków, z czego 238 rzeczywistych, 7 wspierających. Deklaracji posiada na rb. 585 — opłat członkowskich wpłynęło już rb. 307.50 — z koncertu w d. 23 lipca rb. 198.82 — Komisowe z Tow. „Czytaj” rb. 5.25 — ofiara od Centr. Komitetu Żywn. rb. 500.

Razem dochód rb. 1011.07
Koszty na pensję woznego, pieczęć itd. rb. 43 00

Gotówka w kasie rb. 968 07

Tu przystąpiono do kartkowych wyborów nowych członków Zarządu w liczbie 12 tu. zastępców 3 i Komisji rewizyjnej 3, przyczem do obliczenia głosów przewodniczący powołał pp. Wizentala i L. Mężnińskiego.

Po obliczeniu kartek okazało się, że otrzymali głosów:

Do Zarządu pp. J. Rutkowski 69, Leon Mońkowski 65, St. Biernacki 63, Stan. Kożan 60, W. Szudejko 60, Fel. Dobrucki 57, ks. kan. M. Nassalski 56, St. Chrzanowski 56, Józ. Dziuba 55, Fel. Kurpiński 48, Józ. Zagórski 48, Jan Dreszer 34.

Na zastępców pp. Gładychowa, Cygańska, Jan Kozankiewicz.

Do Komisji Rewizyjnej pp. dr. R. Okuszek, Wizental i L. Mężniński.

W czasie obliczania głosów nastąpiły wolne wnioski, przy których nie obyło się bez gorącej dyskusji. Tu dyr. Płodowski poruszył sprawę Kursów Rzemieślniczych. Popierał go bezwzględnie p. Jastrzębski. Dr. K. Zawada i p. Szczeciński przemawiają za wieczorowymi Kursami ogólnokształcącymi dla rzemieślników.

Dyr. Rutkowski kładzie nacisk na Seminarjum Nauczycielskie, którego założenie uważa za najpilniejsze. Popierają go, uzasadniając dziejowo konieczność przygotowania uświadomionych narodowo nauczycieli pp. L. Mońkowski i Z. Nowicki, którzy przypominają duchowy stan społeczeństwa naszego przed powstaniem pierwszej Macierzy w 1908 r., pracę oświatową podziemną i t. d. Dziś, jak i wtedy głównym celem Macierzy jest odrodzić duszę polską w Ludzie. Osiągnięciem się to tylko, dając mu nauczyciela pod względem narodowym uświadomionego w Seminarjum, które dlatego jest najpilniejsze. W tym samym duchu przemawiają pp. Br. Waręski, J. Dreszer, F. D. Wilkowski, i Kożan.

Na przeciwnym stanowisku stoją pp. St. Jastrzębski, J. Bugajski, Płodowski.

Dr. Karol Zawada obsta je przy potrzebie wieczorowych ogólnokształcących Kursów dla terminatorów, na co deklaruje rb. 100, jeśli zaczną być czynne od wakacji tego roku. Popie-

rają go pp. Józef Zagórski i B. Kotakowski. Wreszcie po przemowach pp. Wróblewskiego, Szmidli itd. uchwalone zostają wnioski:

1. Zarząd zająć się ma gromadzeniem funduszy na Seminarjum, jako na rzecz pierwszej wagi; drugą rzeczą zebranie funduszy na szkołę rzemieślniczą; bieżących sum Zarząd użyć ma na urządzenie biblioteki i czytalni, Kursów dla analfabetów i Kursów wieczorowych ogólnokształcących elementarnych dla terminatorów. (Wniosek p. Rutkowskiego).

2. Poleca się Zarządowi podjąć starania w Kole okręgowym o utworzenie Uniwersytetu Ludowego. (Wniosek p. Rutkowskiego).

3. Zarząd organizować ma co kwartał zebrania informacyjne z pogadankami.

4. Macierz posyłać winna na wieś prelegentów swych, uświadamiających lud na zebraniach Kółek rolniczych pod względem narodowym, aby chłopci wiedzieli, że są Polakami i nie bali się Polski. (Wniosek dr. Zawady).

Lubicz-Sarnowska w Częstochowie.

Dowiadujemy się, że wkrótce zjeżdża na trzydniową gościnę do naszego miasta znakomita artystka teatrów warszawskich i ulubienica stolicy p. Lubicz-Sarnowska, która ukaże się w stynnej farsie „Beben”, w „Pannie Maliczewskiej” oraz „Przyjacielu z Ameryki”.

Zmiany w policji.

Dotychczasowy komisarz rewiru I p. Tosch, sierżant pułku artylerji, opuszcza zajmowane stanowisko w policji częstochowskiej, udając się do Torunia. Na jego miejsce rozkazem dziennym Zarządu Policji został mianowany komisarzem rewiru I p. Juncke, do niedawna urzędnik Zarządu Cywilnego, a od kilku tygodni komisarz rewiru V. Opuszczone stanowisko komisarza rewiru przy ul. św. Barbary objął p. Józef Stanisław ostatnio pomocnik komisarza rewiru I. Prócz tych zmian rozkazem szefa policji mianowano komisarza rewiru IV przy ul. św. Rocha p. Żurawta urzędnikiem biura Zarządu Policji, a jego miejsce objął dotychczasowy komisarz policji kryminalnej p. Zwadlo.

Godne naśladowania.

Fakt podwójnie godny zaznaczenia notujemy na tem miejscu, mianowicie będąca w obowiązku u pp. Maksymilianostwa Kohnów przy ul. Teatralnej nr. 18 Katarzyna Krynicka w celu uczczenia 10 lecia swej służby w tej rodzinie złożyła w wydziale ofiar naszego „Gońca” rb. 3 na cele dobroczynne mianowicie na Tow. Op. nad Bezdolnymi Dziećmi rb. 1.50 i na Dom Starców i Sierot „Mina Werde” rb. 1.50

Dzisiejszy benefis.

W szeregu ostatnich benefisów miłe urozmaicenie da nam wieczór dzisiejszy (wtorkowy), będący w „Palais de Glace” świętem tańca, bowiem zżegnć nim będzie Częstochowę przed wyjazdem na trzydniową gościnę do Sosnowca artystyczna para tancerzy pp. Kamińska i Kitzman. — Para ta nietylko u nas cieszy się takim powodzeniem, bowiem i w Warszawie zdobyła sobie poklask i uznanie, za znakomite wykonywanie tańców tak klasycznych, jak charakterystycznych.

Ulubieńcy naszej publiczności przygotowują na dzisiejszy swój benefis wiele numerów zupełnie nieznanych, to też powodzenie mają pewne.

Potrzebna zaraz zdolna i zdrowa kucharka wiadomość ul. Panny Marji 38 Paroszkiewicz 618-

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od 19-go Sierpnia 1916 r. i dni następnych.
Dzisiaj nadzwyczajny program! — Dla dzieci do lat 16 wstęp wzbroniony

Ta druga...

Wspaniała tragedia Życiowa w 4-ch wielkich częściach.

Kiedy ojciec ze swym synem...

Areywesoła komedia w 3 częściach.

Zima w Szwecji

Z djęcia z natury.

Teatr „ODEON”

Dzisiaj i codziennie — Ostatnia nowość sensacyjna!

Cień pierwszego

Znakomity dramat w 4-ch częściach. **Erna Morena**

W roli głównej słynna artystka

Cz. 1-a: Ten pierwszy i ten drugi...

Cz. 2-a: Samobójstwo nie w porę.

Cz. 3-ia: Zareczyzny w obec trupa.

Cz. 4-ta: Po roku...

Pierworodny (Wyborna komedia)

Cwiczenia artylerji morskiej (Z natury) | | Admiral ciągle podróżuje (Komiczny)

Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

w „Apollo” **PALAIS de GLACE** ul. Panny Maryi 12.

Tylko dzisiaj we wtorek 22-go b. m. program benefisy

pani **Michaliny Kamińskiej** i p. **Piotra Kitzmana**

„Pantofel”

Krotochwila w 1-ym akcie.

Wielki Dział Koncertowy

Z udziałem Wojnowskiej i innych.

„W knajpie”

scena z życia kelnerów, dyalog wykona

p. Sutkowska i p. Fortwill.

Tańce ukraińskie

wykona p. M. Kamińska i p. P. Kitzman

SZKOŁA MĘSKA

Towarzystwa Opieki Szkolnej

dawniej **Z. Wigurskiej** i **K. Bolewskiego** Teatralna 9.

Przygotowuje do wszystkich średnich zakładów naukowych. Uczniowie ze świadectwami tej szkoły będą przyjmowani do gimnazjum T. O. S. bez egzaminów

Zapisy do 20 sierpnia od 3—5 w Sklepie Wiejskim ul. Panny Maryi № 41. Od 21 sierpnia w kancelarii szkoły, Teatralna 9.

Kierowniczką **Wanda Jakubowska.**

ZARZĄD

Gimnazjum T-wa Opieki Szkolnej

zawiadamia osoby interesowane, że egzaminy wstępne rozpoczną się 23 sierpnia o godzinie 8 i pół rano — egzaminy poprawkowe 26 Sierpnia o godzinie 8 i pół rano.

Plan egzaminów wywieszony w przedsionku Gimnazjum. Podania kandydatów przyjmuje kancelarja tylko do dnia 22 sierpnia w godzinach 10—12 rano.

Początek roku szkolnego 2 września.

Redaktor i wydawca **R. D. Wilkuszewski**

Kierownik Literacki **F. J. Galiński.**

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.

Potrzebny współnik
Z kapitałem 10,000 rb.
celem powiększenia eksploatacji pokładów kamiennego węgla w Zagłębiu Dąbrowskiem
Oferty w Administracji Gońca dla S. W. 608—

Doktor PAWEŁ BRONIAŁOWSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę Panny Maryi Nr. 21 obok Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 po poł.

Kursy dla Ochrońerek i Freblanek

oraz **Zakład Freblowski**

Jadwigi Lucht - Michalskiej

w Częstochowie, Piłkna 6, parter

przyjmuje zapisy uczenie i dzieci codziennie od 10 rano do 6 po południu
Początek roku szkolnego dnia 4-go września 1916 roku.

Dwuletnie

Kursy pedagogiczne

przy **Tow. Opieki Szkolnej**

Codziennie od godziny 10—12. odbywają się zapisy kandydatów i kandydatek na kursy pedagogiczne w kancelarii Gimnazjum Tow. Opieki Szkolnej przy ul. Teatralnej.

Na I-szy kurs — wymagane świadectwo z 4-ch klas.

Na II gi kurs — wymagane świadectwo z 5-ciu klas.

Kandydatki będą przyjmowane w wieku lat 16-stu.

Kandydaci będą przyjmowani w wieku lat 17-stu.

Wpis wynosi miesięcznie — 5 rub.

Sądowa Licytacja.

W środę dnia 23 Sierpnia b. r. o godzinie 11 rano w lokalu restauracji „Apollo” ul. Panny Maryi 12 licytowane będą następujące przedmioty:

1 sofa, 2 krzeselka, 1 kredens 1 biurko, 1 Linoleum dywan, 1 sieczkarnia, 1 czterokołowy wóz, 1 rower 70 pustych skrzyń 10 rozmaitych męskich zegarków 4 pierścionki, 1 dywan, 1 stoł rozciągany i teka skórzana, 1 szafa 3 książki do nabożeństwa. Następnie licytowana będzie na Rynek Wieluńskim budka

Klein
komisarz sądowy.

Ofiary:

Z okazji dziesięciolecia firmy Aleksander Hoffman Na T-wo Opieki Szkolnej rb. 2 kwiaty 275 na kropel mleka rb. 2 kwiat 276 na Słoty po Legionistach rb. 2 kwiat 277

Otwieram stanje dla nozni, którym zapewnia się opiekę rodzicielską oraz żyje dostatecznie i zdrowo. Ulica Teatralna Nr. 17 J. Grudzińska. 581—

Magazyn Mebli Panny Maryi nr. 12 poleca g. tyna meble Stoly, Krzesla Oferty Szafy Bieliznarki Biurka, i. t. p. 610—

Złota książeczka wkładowa kasy Pol. „Oszczędnościowej” Jana Gawrońskiego Nr. 3853 612—

Przyjmuje Uczni lub Uczennice na stanjeje całodziennem utrzymaniem Mieszkania Skrydłów Teatralna 616—

Metody inteligentny męzozysna, ze znajomości języka niemieckiego, poszukuje korzystnej p. sady może być na wyjazd. Łaskawe oferty w Gońcu Częstochowskim pod. A. S. 604—

Budka pod figurą św. Jana przy budkach magistrackich do sprzedania Wiadomość na miejscu 619—

Sprzedam tanio magiel 7 kamieniu 621—